

Η θέση της Ευρώπης

Δραστηριότητες

1. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες;

Γράψε «Σ» για τη σωστή και «Λ» για τη λανθασμένη στο

- α) Η Ευρώπη βρίσκεται μεταξύ του τροπικού του Αιγόκερω και του Νότιου Πολικού Κύκλου
- β) Η Ευρώπη είναι μία πολύ μεγάλη χερσόνησος της Ευρασίας
- γ) Τα χερσαία σύνορα της Ευρώπης με την Ασία είναι τα Καρπάθια όρη
- δ) Ο Ειρηνικός Ωκεανός χωρίζει την Ευρώπη από την Αμερική
- ε) Η θέση της Ευρώπης ευνοεί την οικονομική ανάπτυξη των χωρών της και την επικοινωνία με τους λαούς των άλλων ηπείρων

2. Παρατήρησε τον χάρτη της Ευρώπης του βιβλίου σου και γράψε τα κράτη που βρίσκονται στη Βόρεια Πολική Ζώνη και στη Μεσόγειο.

Βόρεια Πολική Ζώνη

.....
.....

Μεσόγειος

.....
.....

3. Με τη βοήθεια του χάρτη του σχολικού βιβλίου καθόρισε τα σύνορα της Ευρώπης.

.....
.....
.....

4. Έχοντας συζητήσει με τους συμμαθητές σου τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τη θέση της Ευρώπης γράψε μερικά από αυτά.

.....
.....
.....
.....

Ο οριζόντιος διαμελισμός της Ευρώπης

Δραστηριότητες

1. Με τη βοήθεια του πολιτικού χάρτη της Ευρώπης γράψε τα κράτη που ανήκουν σε καθεμία από τις μεγάλες χερσονήσους που έμαθες.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Αντιστοίχισε τα ακτογραφικά στοιχεία με τα κράτη, στα οποία ανήκουν.

Νησιά Βαλεαρίδες		Γαλλία
Φιόρδ		Ρωσία
Κορσική		Ιταλία
Βισκαϊκός κόλπος		Νορβηγία
Σαρδηνία		Ισπανία
Χερσόνησος της Κριμαίας		
Κόλπος της Γένοβας		

3. Ακολουθώντας την ακτογραμμή της Ευρώπης γράψε από ποια κράτη θα περάσεις.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ο κατακόρυφος διαμελισμός της Ευρώπης

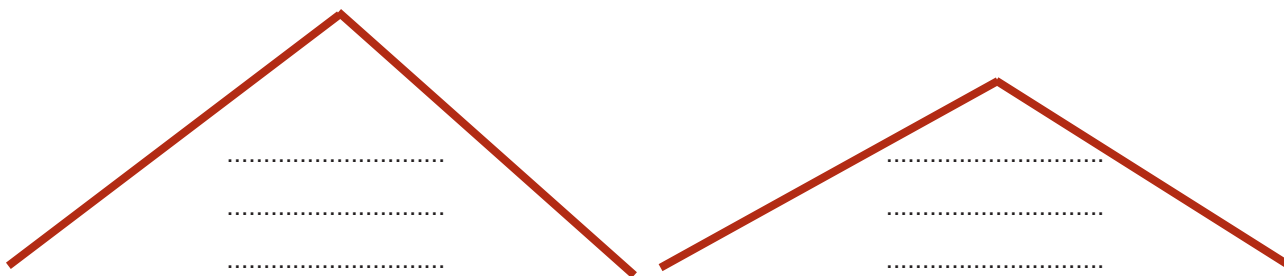
Δραστηριότητες

1. Συμπλήρωσε το κείμενο με τις λέξεις που λείπουν:

Στη Βόρεια και Κεντροδυτική περιοχή της Ευρώπης τα βουνά είναι _____, επειδή δημιουργήθηκαν πριν από εκατοντάδες εκατομμύρια έτη και η _____ επέδρασε όλο αυτό τον καιρό στο ύψος τους. Η Ανατολική περιοχή είναι μια απέραντη _____ έκταση που ξεκινά από την _____ Ευρώπη και καταλήγει στα _____ Όρη. Η _____ του εδάφους αλλάζει ανάλογα με τις _____ συνθήκες. Στις μεγάλες πεδιάδες της _____ και _____ περιοχής ρέουν οι μεγαλύτεροι ποταμοί της Ευρώπης.

2. Παίξε το παιχνίδι των ψηλών και των χαμηλών βουνών. Πού θα τοποθετήσεις το καθένα από τα παρακάτω όρη;

Άλπεις, Ουράλια Όρη, Απέννινα, Σκανδιναβικά Όρη, Πίνδος, Πυρηναία.

3. Με τη βοήθεια του σχολικού βιβλίου και του γεωμορφολογικού χάρτη της Ευρώπης απάντησε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

α) Ποια είναι η χώρα με τις περισσότερες λίμνες;

.....

β) Γιατί η Βόρεια και Κεντροδυτική περιοχή της Ευρώπης περιλαμβάνει χαμηλότερα όρη από τη Νότια περιοχή;

.....
.....

γ) Ποιοι ποταμοί διαρρέουν τις πρωτεύουσες Παρίσι, Λονδίνο, Βουδαπέστη, Βαρσοβία και Βιέννη;

.....
.....

Το κλίμα της Ευρώπης και οι ανθρώπινες δραστηριότητες

Δραστηριότητες

1. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες;

Γράψε «Σ» για τη σωστή και «Λ» για τη λανθασμένη στο

α) Το υψόμετρο είναι παράγοντας που επηρεάζει το κλίμα μιας περιοχής

β) Οι χώρες με ηπειρωτικό κλίμα δέχονται την επίδραση του Ατλαντικού Ωκεανού

γ) Το μεσογειακό κλίμα χαρακτηρίζεται από ήπιους χειμώνες και υγρά καλοκαίρια

δ) Η έρημος Σαχάρα και η Μεσόγειος Θάλασσα επηρεάζουν το κλίμα της Νότιας Ευρώπης

ε) Η Γερμανία έχει κλίμα ηπειρωτικό

2. Εντόπισε στον γεωμορφολογικό χάρτη της Ευρώπης την Ισπανία, την Πολωνία και τη Σουηδία. Σύμφωνα με όσα έχεις μάθει, προσπάθησε να βρεις τι κλίμα επικρατεί σε καθεμία από αυτές τις χώρες.

.....

.....

.....

.....

3. Γνωρίζεις ότι το γεωγραφικό πλάτος – η απόσταση ενός τόπου από τον Ισημερινό – είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες που επηρεάζουν το κλίμα των διαφόρων περιοχών. Το Λονδίνο και η Βαρσοβία έχουν περίπου το ίδιο γεωγραφικό πλάτος, αλλά το κλίμα τους είναι διαφορετικό. Εξήγησε τη διαφορά αυτή λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση του Ρεύματος του Κόλπου του Μεξικού.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Η χλωρίδα και η πανίδα – Η βλάστηση της Ευρώπης

Δραστηριότητες

1. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές για τη βλάστηση και τα ζώα της Ευρώπης;

Σημείωσε (Σ) στο τέλος της σωστής πρότασης.

- α) Ο βορράς της Σκανδιναβικής χερσονήσου και της Ρωσίας σκεπάζεται από απέραντα δάση κωνοφόρων δέντρων ( )
- β) Η τούνδρα αναπτύσσεται στην Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη ( )
- γ) Οι άνθρωποι κατά τις μετακινήσεις και τις μεταναστεύσεις τους μετέφεραν πολλά είδη φυτών στην Ευρώπη ( )
- δ) Στην Κεντρική Ευρώπη ζουν ελέφαντες, τίγρεις, ζέβρες και λιοντάρια ( )
- ε) Στη Μεσόγειο ζουν πολλά είδη κατοικίδιων ζώων ( )

2. Αντιστοίχισε τα κράτη με τη χλωρίδα και την πανίδα.

βρύα, λειχήνες	Ισπανία	κουνέλι
κληματαριά	Ελλάδα	πολική αρκούδα
ελαιόδεντρα	Νορβηγία	τάρανδος
φυλλοβόλα δέντρα	Πολωνία	αγριογούρουνο
κωνοφόρα δέντρα	Φινλανδία	αλεπού

3. Παρατηρώντας τον χάρτη με τις ζώνες βλάστησης της Ευρώπης βρες τα είδη βλάστησης που παρατηρούνται στην Αγγλία και τη Γαλλία. Χρησιμοποίησε και τον πολιτικό χάρτη του σχολικού βιβλίου για να εντοπίσεις τη θέση των χωρών αυτών.

.....

.....

.....

.....

.....

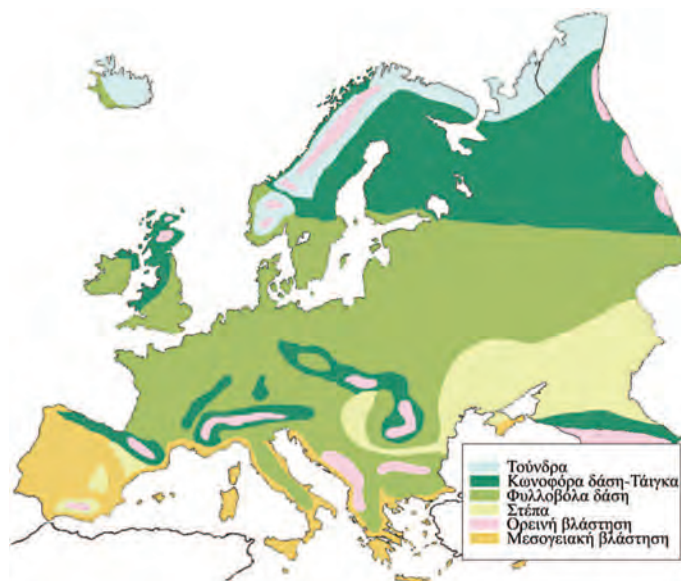
.....

.....

.....

.....

.....

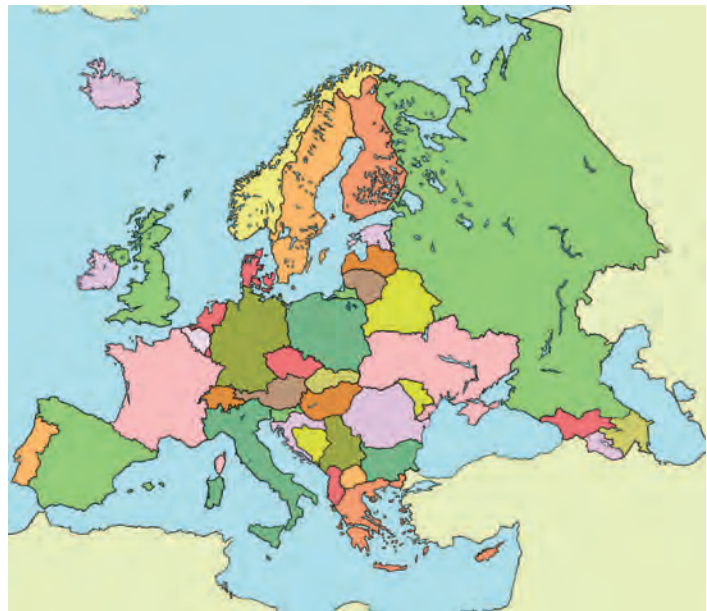

Εικόνα 28.1: Χάρτης φυσικής βλάστησης της Ευρώπης

Οι κάτοικοι και τα κράτη της Ευρώπης

Δραστηριότητες

1. Γράψε τα ονόματα των ευρωπαϊκών κρατών που βρέχονται από τον Εύξεινο Πόντο. Κατόπιν σημείωσε και τις πρωτεύουσες των κρατών αυτών. Μπορείς να βοηθηθείς από τον πολιτικό χάρτη της Ευρώπης που περιλαμβάνεται στο σχολικό βιβλίο.

Εικόνα 29.1: Πολιτικός χάρτης της Ευρώπης

2. Αντιστοίχισε κράτη και περιοχές της Ευρώπης

Ιταλία				Ελβετία
Πολωνία				Βουλγαρία
Φινλανδία				Σκανδιναβία
Ελλάδα				Βόρειοκεντρική Ευρώπη
Γερμανία				Ανατολική Ευρώπη
Αυστρία				Νότια Ευρώπη
Τσεχία				
Αγγλία				
				Ελβετία
				Βουλγαρία
				Βέλγιο
				Ρωσία
				Ρουμανία
				Ολλανδία
				Νορβηγία
				Πορτογαλία

3. Βρες στο κρυπτόλεξο έξι από τα κράτη της Βαλκανικής χερσονήσου.

A Δ Σ Κ Α Λ Β Α Ν Ι Α Σ Τ Ο
 Φ Χ Λ Τ Ω Ρ Ο Υ Μ Α Ν Ι Α Κ
 Κ Τ Ο Α Χ Ε Υ Ρ Β Ι Ω Τ Χ Δ
 Ι Τ Β Ο Σ Ε Λ Λ Α Δ Α Β Ε Ζ
 Β Α Ε Γ Σ Χ Γ Μ Π Ε Ν Ρ Ξ Ο
 Θ Ε Ν Ι Ρ Π Α Β Δ Ο Υ Φ Τ Κ
 Α Χ Ι Ψ Ε Κ Ρ Ο Α Τ Ι Α Β Ω
 Γ Ε Α Δ Ζ Θ Ι Π Κ Η Λ Ξ Ρ Α
 Π Α Β Μ Α Ι Α Θ Π Φ Δ Ζ Η Τ

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

Πολιτιστικά χαρακτηριστικά των λαών της Ευρώπης

Δραστηριότητες

1. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες;

Γράψε «Σ» για τη σωστή και «Λ» για τη λανθασμένη στο

- α) Όλοι οι κάτοικοι της Ευρώπης έχουν τα ίδια ήθη και έθιμα
- β) Οι ανακαλύψεις συνέβαλαν στην πολιτιστική ανάπτυξη της Ευρώπης
- γ) Η βιομηχανική επανάσταση οδήγησε την Ευρώπη σε κοινωνικές αλλαγές
- δ) Ο ευρωπαϊκός πολιτισμός είναι δημιούργημα του ελληνικού και του ρωμαϊκού πολιτισμού
- ε) Όλοι οι κάτοικοι της Ευρώπης έχουν την ίδια θρησκεία

2. Συγκέντρωσε πληροφορίες αναφορικά με παραδοσιακούς χορούς και μουσικά όργανα από τρεις χώρες της Ευρώπης της δικής σου επιλογής.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Οι κάτοικοι μερικών χωρών άλλων ηπείρων μιλούν ορισμένες ευρωπαϊκές γλώσσες. Εξήγησε πώς συνέβη αυτό.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Αξιοθέατα, μνημεία και ιστορική συνέχεια των λαών της Ευρώπης

Δραστηριότητες

1. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες;

Γράψε «Σ» για τη σωστή και «Λ» για τη λανθασμένη στο

- α) Ο πολιτισμός της Ευρώπης καθορίστηκε από τον αρχαίο ελληνικό και τον αρχαίο ρωμαϊκό πολιτισμό
- β) Όλες οι γλώσσες των ευρωπαϊκών χωρών είναι επηρεασμένες από την αρχαία ελληνική
- γ) Η Αναγέννηση ξεκίνησε από την Αμερική
- δ) Η Γερμανία είναι η πατρίδα του Μότσαρτ
- ε) Τα έργα τέχνης αναδεικνύουν τον πολιτισμό ενός λαού μα και τις επιρροές του από άλλους

2. Ο Μπετόβεν διέπρεψε στη μουσική, ο Πικάσο στη ζωγραφική και ο Οδυσσέας Ελύτης στην ποίηση. Βρες κι εσύ και άλλους μεγάλους Ευρωπαίους καλλιτέχνες και δημιουργούς, γράψε τους τομείς στους οποίους μεγαλούργησαν και ανέφερε ένα από τα έργα τους.

Καλλιτέχνης

Τέχνη

Έργο

.....

.....

.....

.....

3. Στο πλαίσιο που ακολουθεί φτιάξε ένα κολάζ με έργα ζωγραφικής, γλυπτικής ή αρχιτεκτονικής γνωστών Ευρωπαίων καλλιτεχνών. Σε κάθε εικόνα να γράψεις και το όνομα του δημιουργού.

Τομείς παραγωγής αγαθών και παροχής υπηρεσιών

Δραστηριότητες

1. Αντιστοίχισε τους τομείς παραγωγής με τη σημασία κάθε τομέα.

Πρωτογενής τομέας

Επεξεργαζόμαστε τα αγαθά (βιοτεχνία, βιομηχανία)

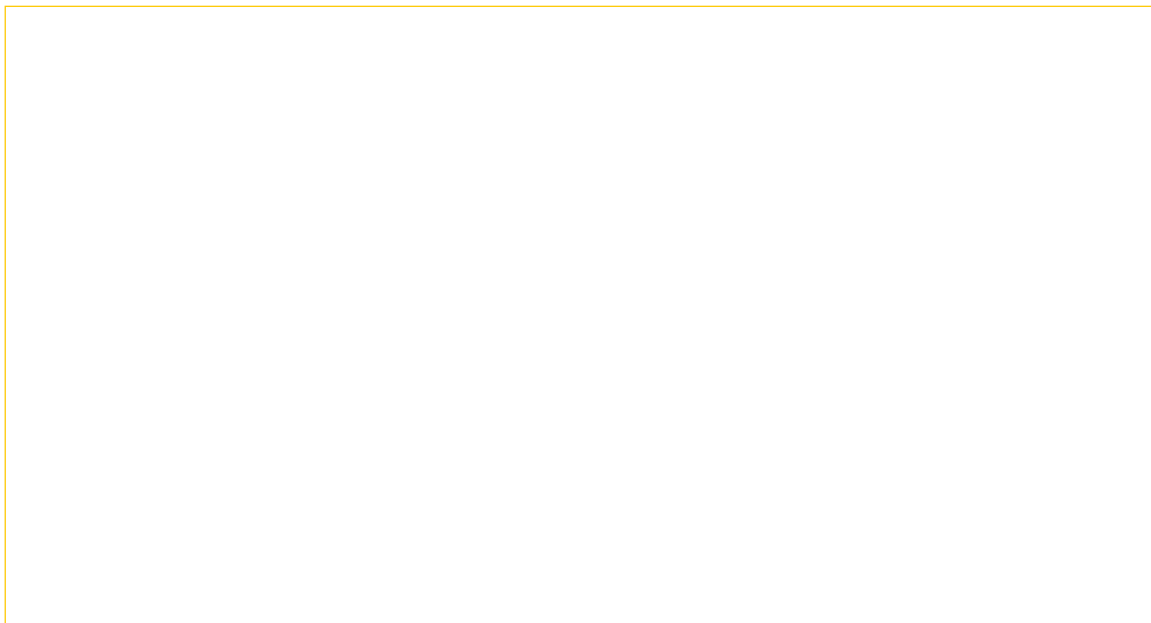
Δευτερογενής τομέας

Αναλαμβάνουμε δραστηριότητες, για να εξυπηρετήσουμε ορισμένες ανάγκες και παρέχουμε υπηρεσίες (εμπόριο, μεταφορές, επικοινωνίες, τουρισμός, τράπεζες κ.λπ.)

Τριτογενής τομέας

Παραλαμβάνουμε τα αγαθά απευθείας από τη φύση (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία)

2. Σχεδίασε στο πλαίσιο που ακολουθεί διαφορετικές εικόνες που θα δείχνουν την παραγωγή ενός προϊόντος, την επεξεργασία του και την προσφορά του στην κατανάλωση. Δικαιολόγησε τη σύνδεση που υπάρχει ανάμεσα στον πρωτογενή, τον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα παραγωγής.

.....

.....

.....

3. Απάντησε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

α) Γιατί η Σουηδία και η Φινλανδία είναι οι χώρες με τη μεγαλύτερη παραγωγή ξυλείας σε όλη την Ευρώπη;

.....
.....
.....

β) Γιατί η Νορβηγία είναι η μεγαλύτερη αλιευτική χώρα της Ευρώπης;

.....
.....
.....

γ) Γιατί η Ελβετία έχει αναπτύξει σε μεγάλο βαθμό την κτηνοτροφία;

.....
.....
.....

δ) Γιατί η Γαλλία φημίζεται για τα κρασιά της;

.....
.....
.....

ε) Τι επιτυγχάνεται με την εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στον τομέα της γεωργίας;

.....
.....
.....

Οι σχέσεις των κρατών της Ευρώπης και η Ευρωπαϊκή Ένωση

Δραστηριότητες

1. Παρακάτω αναφέρονται μερικοί από τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μελέτησέ τους και κατηγοριοποίησέ τους σε οικονομικούς και κοινωνικούς:

ευημερία των πολιτών, προώθηση της ειρήνης, αύξηση γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής, ελεύθερη μετακίνηση πολιτών μεταξύ των κρατών-μελών, πολιτιστική ανάπτυξη, συμμετοχή στο διεθνές εμπόριο, ανθρώπινα δικαιώματα, κατάργηση δασμών* των προϊόντων μεταξύ των κρατών-μελών

Οικονομικοί στόχοι

Κοινωνικοί στόχοι

* δασμός: χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στο τελωνείο για την εισαγωγή εμπορευμάτων

2. Συμπλήρωσε το παρακάτω κείμενο με τις λέξεις που λείπουν:

Στις 9 Μαΐου 1950 ιδρύθηκε η Κοινότητα _____ και _____. Ήταν μία κοινή προσπάθεια των λαών να χρησιμοποιήσουν τους φυσικούς _____. Στις 25 Μαρτίου _____ ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) με τη «Συνθήκη της _____». Η Ελλάδα εντάσσεται στην Ε.Ο.Κ. στην _____. Στις 7 Φεβρουαρίου 1992 με τη Συνθήκη του _____ η Ε.Ο.Κ. αλλάζει όνομα και διευρύνει τους _____ της. Τώρα λέγεται Ευρωπαϊκή Ένωση και οι στόχοι της είναι πλέον και _____.

3. Παρατηρώντας ένα χαρτονόμισμα του ευρώ διακρίνουμε στη μία όψη γέφυρες, οι οποίες συμβολίζουν τους δεσμούς των ευρωπαϊκών λαών μεταξύ τους και τους δεσμούς της Ευρώπης με τον κόσμο ολόκληρο. Στην άλλη όψη διακρίνουμε πύλες και παράθυρα που συμβολίζουν το ανοιχτό πνεύμα και τη συνεργασία των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εσύ τι θα σχεδίαζες σε κάθε όψη του νομίσματος, για να αποδώσεις τους ίδιους συμβολισμούς;

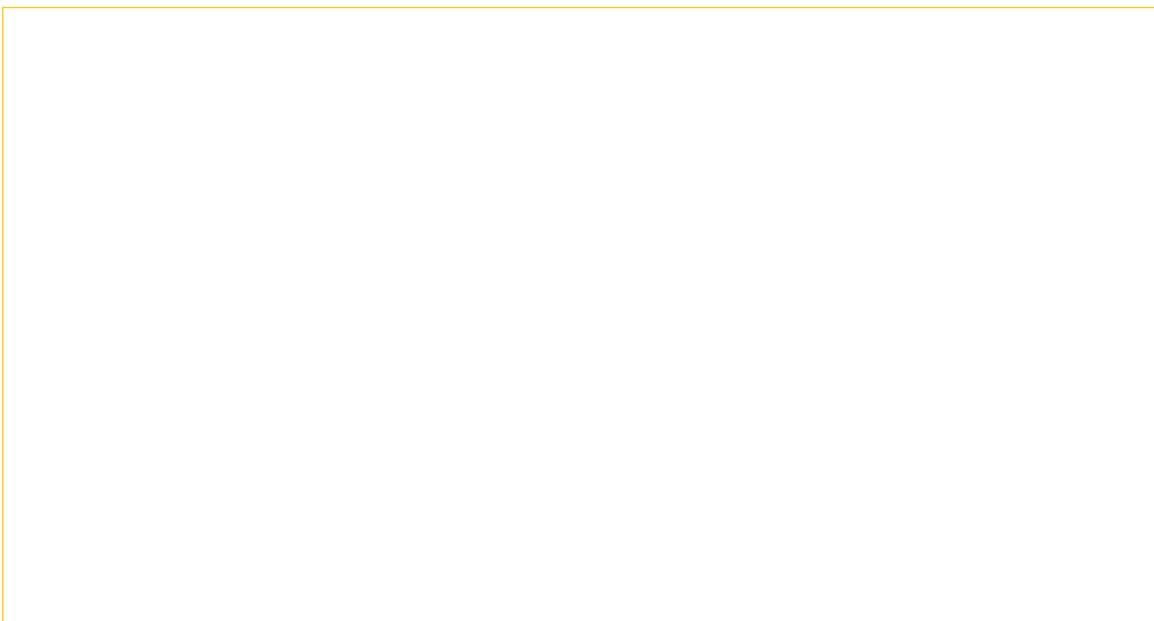
Εξήγησε τον λόγο, για τον οποίο διάλεξες τα σχέδια αυτά.

.....

.....

.....

4. Ζωγράφισε κι εσύ τον χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γράψε το όνομα και την πρωτεύουσα κάθε κράτους-μέλους.

Οι ήπειροι

Η Ευρώπη

5ο φύλλο αξιολόγησης

1. Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

α) Γιατί η Ευρώπη θεωρείται «το σταυροδρόμι των τριών ηπείρων»;

.....
.....

β) Πώς διαμορφώθηκαν τα φιόρδ της Νορβηγίας;

.....
.....

γ) Ποιοι είναι οι δύο μεγαλύτεροι ποταμοί της Ευρώπης;

.....
.....

δ) Γιατί όλα τα κράτη της Ευρώπης δεν είναι το ίδιο ανεπτυγμένα οικονομικά και τεχνολογικά;

.....
.....

2. Γράψτε τις πρωτεύουσες των παρακάτω κρατών της Ευρώπης:

Κράτη

Πρωτεύουσες

Ιταλία

.....

Ισπανία

.....

Γερμανία

.....

Ηνωμένο Βασίλειο

.....

Δανία

.....

3. Αντιστοιχίστε ενέργειες και αποτελέσματα.

Μεγάλες εφευρέσεις και ανακαλύψεις

Οικονομική και κοινωνική πρόοδος

Έκρηξη πολέμου

Τεχνολογική επανάσταση

Συνεργασία των λαών

Ενίσχυση της οικονομίας

Εφαρμογή νέων τεχνολογιών

Δεινά και καταστροφή

Εξαγωγικό εμπόριο

Αύξηση παραγόμενων προϊόντων

